

RAPORT

*privind vizita efectuată în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al
Inspectoratului de Poliție Drochia*

Chișinău 2018

CUPRINS

INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ	3
ASIGURAREA ACCESULUI LA AVOCAT	4
NOTIFICAREA DESPRE REȚINERE ȘI INFORMAREA CU PRIVIRE LA DREPTURI	6
DREPTUL LA ASISTENȚĂ MEDICALĂ	9
RESPECTAREA TERMENULUI LIMITĂ DE AFLARE ÎN CUSTODIA POLIȚIEI	12
ACCESUL LA MECANISMELE DE PROTECȚIE A DREPTURILOR DEȚINUȚILOR	13
CAMERA DE AUDIERE/ CAMERA DE ÎNTREVEDERE	15
CAMERE DE SUPRAVEGHERE AUDIO/VIDEO, SIGURANȚA ȘI PAZA PREVENIȚILOR	17
REGISTRELE DE DETENȚIE	18
CONSTATĂRI GENERALE ALE CONDIȚILOR DE DETENȚIE	20
PREVENIREA RELELOR TRATAMENTE/ PETE NEGRE, OBIECTE SUSPECTE	22

INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

Data vizitei: 04.10.2018

Durata vizitei: 15:00 – 16:00

Membrii echipei de monitorizare: Vanu Jereghi, Dumitru Russu, Valerian Mămăligă, Radu Bobeică, Alexandru Cebanaș, Svetlana Doltu, Liliana Calancea, Natalia Conea-Bușilă

Scopul vizitei:

- Monitorizarea situației de ansamblu din cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Inspectoratului de Poliție Drochia (în continuare IDP Drochia) în vederea neadmiterii torturii și altor pedepse crude, inumane sau degradante
- Formularea unor recomandări privind îmbunătățirea condițiilor de detenție și asigurarea respectării drepturilor omului în cadrul IDP Drochia

Accesul pentru membrii echipei de monitorizare din partea IDOM în cadrul IDP Drochia a fost asigurat fără careva impedimente.

La începutul vizitei de monitorizare echipa IDOM a purtat discuții cu conducerea IP Drochia privind scopul vizitei, a fost informată privind situația de ansamblu în cadrul IDP Drochia și problemele care există la moment în cadrul instituției.

Din partea conducerii IP Drochia au fost relatate următoarele probleme:

1. Angajații IDP Drochia nu au condiții materiale adecvate și cunoștințe temeinice suficiente în domeniul deținerii și escortării persoanelor reținute.
2. Mijlocul de transport privind escortarea persoanelor reținute/deținute este de tip vechi și nu corespunde cerințelor tehnice și de securitate.
3. Angajații IP Drochia au un volum mare de muncă.
4. Necesitatea instruirilor pentru angajații IDP în domeniul drepturilor persoanelor aflate în custodia poliției și neadmiterii aplicării torturii, tratamentelor inumane sau degradante.

La momentul efectuării vizitei de monitorizare în izolator se dețineau 2 persoane, escortate de la IP Bălți pentru a participa la procesele de judecată la Judecătoria Drochia, care au fost intervievate de avocații IDOM.

ASIGURAREA ACCESULUI LA AVOCAT

Dreptul persoanelor aflate în custodia poliției de a avea acces la un avocat este o garanție fundamentală împotriva torturii și a relelor tratamente. Existența acestei posibilități va avea un efect descurajator asupra angajaților poliției predispuși să maltrateze persoanele reținute. De asemenea, un avocat este persoana potrivită pentru a lua măsuri corespunzătoare dacă persoanele reținute au fost maltratate într-adevăr.

Pentru a fi pe deplin eficient, dreptul de a avea acces la un avocat trebuie garantat încă de la începutul privării de libertate. Delegațiile CPT au observat în repetate rânduri că perioada imediat următoare privării de libertate este cea în care riscul intimidării și maltratării fizice este cel mai ridicat. În plus, dreptul de acces la un avocat trebuie să fie aplicat chiar din momentul privării de libertate, indiferent de statutul juridic exact al persoanei în cauză; mai exact, persoana respectivă trebuie să se bucure de acest drept din momentul în care a fost declarată oficial „suspectă” (*Accesul la un avocat ca mijloc de prevenire a maltratării Extras din cel de-al 21-lea Raport general [CPT/Inf (2011) 28] punctele 18,19*).

CPT recunoaște pe deplin că în mod excepțional poate fi necesar să se întârzie pe o anumită perioadă accesul unei persoane deținute la un avocat ales de ea. Totuși, aceasta nu trebuie să determine refuzul total al dreptului de acces la un avocat în timpul perioadei respective. În aceste cazuri, trebuie organizat accesul la un alt avocat independent, în care să se poată avea încredere că nu pune în pericol interesele legitime ale anchetei.

Dreptul de acces la un avocat al unei persoane aflate în custodia poliției trebuie să includă **dreptul de a-l întâlni în particular**. Ca o măsură de siguranță împotriva maltratării (diferită de mijloacele de a asigura un proces corect), este esențial ca avocatul să se afle în prezență fizică directă cu deținutul. Acesta este singurul mod de a putea face o evaluare fizică și psihologică corectă a stării persoanei în cauză. De asemenea, dacă întâlnirea cu avocatul nu are caracter privat, este posibil ca persoana deținută să nu se simtă liberă să dezvăluie maniera în care este tratată. Dacă s-a acceptat, în mod excepțional, ca avocatul respectiv să nu fie cel ales de persoana deținută, ci un avocat înlocuitor, ales în urma unei proceduri stabilite dinainte de comun acord, CPT nu vede necesitatea derogării de la confidențialitatea întâlnirilor între avocat și persoana în cauză.

Dreptul de acces la un avocat trebuie să includă, De asemenea **dreptul ca avocatul să fie prezent în timpul interogatoriului condus de poliție**, iar avocatul trebuie să poată interveni în cursul interogatoriului. De asemenea, pentru ca dreptul de acces la un avocat al unei persoane aflate în custodia poliției să fie pe deplin eficient în practică, trebuie să fie pregătite deja prevederi corespunzătoare în această fază incipientă a procedurii penale pentru persoanele care nu sunt în situația de a putea plăti pentru un avocat.

La nivel național, art. 64 din CPP al RM, prevede că orice persoană, imediat după reținere sau după recunoașterea în calitate de bănuț, are dreptul să primească de la persoana care l-a reținut o informație în scris despre drepturile sale, inclusiv dreptul de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, precum și să primească de la organul de urmărire penală explicații asupra tuturor drepturilor sale. De asemenea, din momentul cînd i s-a adus la cunoștință actul procedural de recunoaștere în calitate de bănuț, persoana are dreptul să aibă asistența unui apărător ales de el, iar dacă nu are mijloace de a plăti apărătorul, să fie asistat în mod gratuit de către un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Totodată, dispoziția legală enunțată supra, prevede că orice persoană reținută are dreptul să primească consultație juridică, în condiții confidențiale, din partea apărătorului pînă la începutul primei audieri în calitate de bănuț. În același context, art. 167 alin. (1¹) CPP al RM prevede anumite obligații directe față de organul de urmărire penală în cazul reținerii unei persoane, și anume: „Organul de urmărire penală, în timp de o oră după reținerea persoanei, solicită oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau unor alte persoane împuternicite de acesta desemnarea unui avocat de serviciu pentru acordarea asistenței juridice de urgență. Solicitarea de a desemna un avocat de serviciu este prezentată în scris, inclusiv prin fax, sau la telefon.”

CONSTATĂRI

Asigurarea accesului la avocat se face prin intermediiul unității de gardă, care contactează avocatul solicitat de persoana reținută sau dacă aceasta nu dispune de avocat – se apelează la serviciile CNAJGS.

Întrevederile și consultațiile cu avocatul au loc în cadrul unui birou care este dotat cu cameră video de supraveghere, situație care încalcă principiul confidențialității întrevederilor cu apărătorul.

Foto 1,2 Biroul de audieri și întrevederi al IDP Drochia

Liste ale avocaților precum și datele de contact ale CNAJGS care să fie la vedere și accesibile persoanelor reținute nu au fost observate în cadrul IDP Drochia. Din relatările angajaților instituției, listele cu avocații publici sunt prezentate la solicitare de către unitatea de gardă.

Notificările privind întreprinderea cu avocații sunt consemnate în Registrul de scoatere din celule doar în cazul când au loc consultații în cadrul camerei pentru întreprinderi din IDP Drochia. În registrul respectiv sunt indicate rubrici privind: scopul chemării (de exemplu: camera de întreprinderi sau camera de interogări), ora/data și datele însoțitorului).

RECOMANDĂRI

1. Instituirea în cadrul IDP Drochia a mecanismului de asigurare a prezenței fizice a avocaților aleși sau desemnați, cu efectuarea mențiunilor detaliate (data, ora, avocatul, locul întreprinderilor, semnătura persoanei deținute) și menținerea acestei informații într-un Registru special întocmit, pentru a putea monitoriza respectarea acestui drept.
2. Instituirea biroului pentru întreprinderi private în cadrul IDP, în cadrul căruia să nu fie instalate camere de supraveghere video, în scopul asigurării confidențialității întreprinderilor persoanelor reținute cu avocatul.
3. IDOM recomandă instituirea unui mecanism clar și eficient de asigurare a accesului persoanelor reținute la avocat, prin afișarea listelor avocaților în cadrul IDP într-un loc accesibil și vizibil pentru aceștia.
4. Modificarea prevederilor Codului de procedură penală în ceea ce privește dreptul de acces la un avocat, astfel încât să se asigure că acest drept este garantat chiar de la începutul privării de libertate în conformitate cu recomandările CPT. În această privință, ofițerilor de poliție trebuie să li se stabilească obligația legală ca să garanteze persoanelor reținute dreptul de acces la un avocat, care include atât dreptul de a vorbi cu avocatul în particular cât și prezența avocatului în timpul interogării, din momentul în care acestea sunt obligate să rămână cu poliția.

NOTIFICAREA DESPRE REȚINERE ȘI INFORMAREA CU PRIVIRE LA DREPTURI

Dreptul unei persoane din custodia poliției **de a putea informa o persoană apropiată sau un terț de situația sa** trebuie să fie garantat chiar de la începutul detenției. În mod evident, CPT recunoaște că exercitarea acestui drept poate fi supusă unor anumite excepții, destinate protejării intereselor legitime ale anchetei poliției. Totuși, astfel de excepții trebuie clar definite și strict limitate în timp, iar recurgerea la astfel de excepții trebuie să fie însoțită de garanții adecvate (de exemplu orice întârziere a informării unei persoane apropiate sau a unui terț trebuie consemnată în scris împreună

cu motivele care generat-o și supusă aprobării unui funcționar superior de poliție care nu are nici o legătură cu afacerea în cauză sau a unui procuror).¹

În ceea ce privește înștiințarea despre reținere, legislația națională prevede în art. 173, CPP al RM următoarea procedură:

„(1) Persoana care a întocmit procesul-verbal de reținere, imediat, dar nu mai târziu de 6 ore, este obligată să dea posibilitate persoanei reținute să anunțe una din rudele apropiate sau o altă persoană, la propunerea reținutului, despre locul unde acesta este deținut sau o anunță singură.

(2) În cazul în care persoana reținută este cetățean al unui alt stat, despre reținere este informată, în termenul menționat în alin.(1), ambasada sau consulatul acestui stat dacă persoana reținută o cere.

(3) Dacă persoana reținută este militar, în termenul prevăzut în alin.(1), este informată unitatea militară, în care ea își îndeplinește serviciul militar, sau centrul militar unde este la evidență, precum și persoanele menționate în alin.(1).

(4) În cazuri excepționale, dacă aceasta o cere caracterul deosebit al cauzei, în scopul asigurării secretului etapei începătoare a urmăririi penale, cu consimțământul judecătorului de instrucție, înștiințarea despre reținere poate fi amînată pe un termen de pînă la 12 ore, cu excepția cazului în care persoana reținută este minoră.

(5) În cazul în care, în urma reținerii persoanei, rămîn fără supraveghere minori sau alte persoane pe care le are la întreținere ori bunurile acesteia, organul de urmărire penală este obligat să ia măsurile prevăzute de legislația în vigoare”.

Drepturile persoanelor private de libertate nu vor avea nici o valoare dacă nu vor fi cunoscute de către acestea. În consecință, este imperativ necesar ca persoanele din custodia poliției să fie **în mod expres informate** fără întârziere **cu privire la drepturile lor**, într-o limbă pe care să o înțeleagă. Pentru a face aceasta trebuie sistematic transmis persoanelor din custodia poliției, de la începutul detenției, un formular care într-o manieră simplă să precizeze aceste drepturi. Mai mult, va trebui solicitat persoanelor în cauză să semneze o declarație care să ateste că au fost bine informate asupra drepturilor lor.²

În acest context, ținem să reamintim recomandarea CPT, conform căreia „persoanele luate în custodia poliției trebuie în special informate fără nici o întârziere asupra tuturor drepturilor lor” și „orice posibilitate a autorităților de a întârzia exercitarea unuia sau altuia dintre drepturile

---

¹ Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), Extras din cel de-al 12-lea Raport general [CPT/Inf (2002) 15], Regula 43, pag. 13

² Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), Extras din cel de-al 12-lea Raport general [CPT/Inf (2002) 15], Regula 44, pag. 3,4

menționate anterior pentru a proteja interesele justiției, trebuie clar definită și aplicarea ei strictă limitată în timp”.³

Conform legislației naționale în vigoare, **în termen de pînă la trei ore după reținerea persoanei**, organul de urmărire este obligat să întocmească și să aducă la cunoștința reținutului Procesul-verbal despre reținere, precum și informația în formă scrisă despre drepturile prevăzute la art.64 CPP al RM, inclusiv dreptul de a tăcea, de a nu mărturisi împotriva sa, de a da explicații, de a beneficia de asistența unui apărător și de a face declarații în prezența acestuia, fapt care se menționează în procesul-verbal.

Am putea concluziona faptul că notificarea terților despre detenție și informarea cu privire la drepturile persoanelor aflate în custodia poliției, reprezintă garanții fundamentale esențiale privind prevenirea torturii și relelor tratamente.

CONSTATĂRI

Din relatările angajaților IDP Drochia, înștiințarea despre reținere către rudele apropiate sau, în lipsa mijloacelor de comunicare cu rudele, către administrația publică locală de la locul de domiciliu, se face de către funcționarul care nemijlocit a reținut persoana.

Datele de contact ale persoanelor apropiate sunt consemnate în Procesul-verbal privind reținerea persoanei. Mențiuni în registrele interne privind notificarea terților despre reținere nu au fost identificate.

Referitor la informarea persoanelor reținute privind drepturile legale, aceasta se face în momentul întocmirii Procesului-verbal de reținere, când persoanei i se înmânează un formular în care sunt consemnate drepturile procesuale generale.

Totodată, referitor la drepturile pe care le au persoanele reținute nemijlocit în custodia poliției, acestora li se înmânează o Scrisoare de drepturi tipizată, pusă la dispoziție de către MAI. Acest document a fost elaborat de către MAI în colaborare cu Fundația Soros Moldova și reprezintă adaptarea modelului orientativ de *Notă privind drepturile* (anexă la Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale). Careva consemnări în registrele interne privind informarea despre drepturile legale ale deținuților nu au fost identificate.

RECOMANDĂRI

1. Afișarea materialelor informative într-un loc vizibil și ușor accesibil cu privire la drepturile persoanelor aflate în custodia poliției și instituțiile la care ar putea reclama încălcări ale drepturilor omului, eventuale acte de tortură sau rele tratamente.

---

³ Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), *Extras din cel de-al 2-lea Raport general [CPT/Inf (92) 3]* Regula 37, pag. 6

2. Semnarea unei declarații de către persoanele reținute sau contrasemnarea acestora într-un registru de evidență, care să ateste faptul că au fost informați asupra drepturilor lor.
3. Instituirea unui mecanism clar și eficient de notificare a terților cu privire la reținere și efectuarea înscrierilor despre acest fapt într-un registru de evidență, în scopul asigurării respectării acestui drept.

DREPTUL LA ASISTENȚĂ MEDICALĂ

IDP Drochia dispune de un Punct medical separat, aflat la intrarea în izolator prin curtea instituției. Registrul medical privind examinarea persoanelor parvenite în custodia poliției se păstrează doar aici, și confidențialitatea datelor cu caracter medical este asigurată de către angajatul medical al instituției.

Foto 3 Punctul medical IDP Drochia

Pe perioada de noapte sau când angajatul medical nu poate asigura exercitarea funcției, examinarea medicală a persoanelor aflate în custodia poliției se face de către medicii de la serviciul de urgență. Toate informațiile medicale colectate se sigilează într-un plic și se transmit ulterior angajatului medical al instituției, când acesta revine la serviciu.

Funcția de personal medical al IDP Drochia este completată, la momentul vizitei felcerul IDP era prezent, este pensionar angajat un medic pe 1, 0 salariu (lunar pentru activitatea în IDP constituie circa 1600 lei).

Pentru procurarea medicamentelor anual de către IP Drochia se alocă o sumă de circa 3000 lei.

Accesul către cabinetul medical nu este acomodat pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, fiind amplasat la nivelul etajului doi al clădirii inspectoratului cu intrarea din curte. Cabinetul

medical este format din 2 săli (1 – sală de așteptare și 2 – cabinetul medical propriu zis). Cabinetul medical este format dintr-o cameră separată, neasigurată cu conexiune la apă, nu este dotat cu frigider pentru păstrarea unor medicamente, iar dulapurile necesită lăcăți pentru păstrarea sigură a documentației medicale. Pereții sunt acoperiți cu teracotă, astfel este posibil de asigurat curățenia umedă în vederea siguranței și respectării regimului sanitaro-igienic pentru spațiile medicale în corespundere cu Regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru instituțiile medico-sanitare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 663 din 23.07.2010⁴.

Totodată, din relatările angajaților IDP Drochia, s-a constatat practica de examinare medicală a reținuților în prezența polițistului, practică expres recomandată de a fi exclusă de recomandările Comitetului pentru Prevenirea Torturii (2011). Acest fapt trezește îngrijorare privitor la posibilitatea documentării leziunilor corporale sau expunerea de către reținuți ale altor plângeri de ordin confidențial. Astfel, confidențialitatea examinării medicale nu este respectată, în instituție nu sunt asigurate condiții pentru realizarea unei examinări medicale confidențiale, dar și de documentare a leziunilor corporale și pretinselor acte de tortură. Fișa medicală de examinare la plasarea în IDP conține rubrica de contrasemnare de către personalul nemedical care asistă la examinarea medicală.

Pentru fiecare nou venit la intrare și la ieșire din IDP se completează în 2 exemplare Fișa de examinare medicală a persoanei plasate în detenție (1 - se anexează la dosarul personal a reținutului, 2 – se păstrează la felcerul IDP). Respectiv, în IDP Drochia se realizează Recomandarea CPT (2011) “orice persoană plasată în izolator obligator trebuie să fie examinată de către personalul medical, în momentul admiterii acestuia și la momentul eliberării”.

Registru de evidență medicală nu conține evidența distinctă a persoanelor examinate la intrare și ieșirea din IDP. O problemă identificată a fost și problema examinării medicale pe timp de noapte și în zile de odihnă, felcerul fiind angajat pe o normă întreagă cu orarul de activitate 8 ore pe zi 5 zile în săptămână. Astfel, suprapunerea registrelor de evidență ale IDP cu Registru examinărilor medicale și fișele medicale propriu-zis, a constatat că o parte din reținuți nu sunt examinați medical la intrare sau ieșire.

În caz de constatare a leziunilor corporale, ultimele nu se consemnează în Registru separat și nu sunt întreprinse acțiuni ulterioare de documentare conformă, fiind nerealizate prevederile Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin ordinul nr. 77 din 31.12.2013. Leziunile corporale notificate se includ în Registru de evidență a pretinselor acte de tortură, menținut în serviciul de gardă a IP. Registrul este de tip nestandardizat și conține o informație minimală privind circumstanțele achiziționării leziunilor de către deținut.

---

⁴ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335428>

Registre medicale prezente: (1) Registrul de evidență a examinărilor medicale, (2) Registrul de evidență a acordării asistenței medicale, dezinfectărilor în IDP (3) Registrul de evidență a medicamentelor. Registrul de evidență a leziunilor traumatiche, persoanelor aflate la greva foamei nu sunt disponibile.

Persoanele reținute se pot adresa după asistență medicală prin intermediul personalului de supraveghere, care ulterior contactează telefonic felcerul. Solicitățile de ajutor medical nu sunt înregistrate prin intermediul registrelor speciale, fapt ce nu permite posibilitatea de analiză și evaluare a executării lor.

Din discuții cu angajații din cadrul IDP s-a constatat că aceștia nu cunosc despre regulile sigure de percheziții, noțiunea de set individual de percheziție și procedurile necesare de urmat în caz de lezare accidentală în scopul prevenirii infectării cu HIV și alte maladii cu transmitere prin sânge. Cu atât mai mult, că acest lucru este prevăzut și în *Instrucțiunea metodică cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015.*

Deșeurile rezultate din activitatea medicală, conform prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, sunt colectate sigur, dar în instituție lipsesc proceduri de gestionare a acestora.

Punctul medical nu este asigurat cu sterilizator, autoclave, lămpi de cuarț sau alte dispozitive pentru sterilizarea spațiilor și instrumentelor medicale. Respectiv, nu se asigură siguranța manoperelor medicale și există riscuri pentru sănătatea reținuților și angajaților poliției.

În cadrul instituției monitorizate nu există un sistem de monitorizare și evaluare a problemelor de sănătate și respectarea garanției fundamentale de examinare medicală, precum și careva date statistice privind leziunile corporale constatate.

RECOMANDĂRI

1. Asigurarea funcționalității (spațiilor necesare) punctului medical în corespundere cu Ordinul MAI nr. 31 din 27.01.2004 despre instituirea, amenajarea și înzestrarea punctului medical al comisariatului de poliție raional în vederea examinării medicale confidențiale.
2. Asigurarea examinării medicale obligatorii, în condiții de confidențialitate pentru fiecare reținut la intrare/ieșire în/din izolator.
3. Asigurarea respectării prevederilor Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin Ordinul interinstituțional nr. 77/572/408/639-o/197/1589 din 31.12.2013.
4. Asigurarea informării efectivului IDP despre prevederile Instrucțiunii metodice cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc

sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015, inclusiv măsurile sigure de percheziție.

5. Asigurarea examinării medicale a persoanelor reținute și deținute în IDP în zilele de odihnă și în perioadele de noapte și documentarea corespunzătoare a leziunilor.
6. Asigurarea independenței serviciului medical prin:
  - Transferarea serviciului medical către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale sau transferarea acestuia către sectorul privat din domeniul sănătății;
  - Cu titlu de element tranzitoriu, a transfera serviciul medical din competența Inspectoratului de Poliție către Ministerul Afacerilor Interne.

RESPECTAREA TERMENULUI LIMITĂ DE AFLARE ÎN CUSTODIA POLIȚIEI

Conform legislației procesual-penale naționale o persoană matură poate fi reținută pe un termen ce nu poate depăși 72 de ore din momentul privării de libertate, și respectiv 24 de ore, dacă persoana este minoră. Dacă reținerea persoanei se face în scopul stabilirii identității acesteia, termenul de reținere nu poate fi mai mare de 6 ore.

Despre fiecare caz de reținere a unei persoane bănuite de săvârșirea unei infracțiuni organul de urmărire penală, în termen de până la 3 ore de la momentul privării ei de libertate, întocmește un proces-verbal de reținere, în care se indică temeiurile, motivele, locul și alte detalii stabilite de legea procesual-penală (art. 167, alin. (1) CPP la RM).

După expirarea termenelor de 72 de ore și respectiv 24 ore pentru minori, orice privare de libertate se admite numai în baza unui mandat de arestare sau a unei hotărâri judecătorești motivate.

Amintim și recomandarea CPT către Republica Moldova, privind sporirea eforturilor, astfel încât fiecare persoană plasată în detenție provizorie sau care trebuie să ispășească o pedeapsă contravențională, să fie transferată cât mai curând posibil, într-un penitenciar și că reîntoarcerea preveniților în localurile poliției, pentru orice motiv care ar fi acela, să fie solicitat și autorizat doar atunci când nu există absolut nici o altă opțiune și pentru cel mai scurt timp posibil.⁵

De asemenea, retransferarea deținuților din arest preventiv în custodia poliției pentru o audiere suplimentară nu va trebui solicitată și autorizată decât dacă aceasta este absolut inevitabilă. Este la fel de evident că în circumstanțele excepționale în care un deținut în arest preventiv este retransferat în custodia poliției, acesta trebuie să beneficieze de cele trei drepturi prezentate în

---

⁵ Raport către Guvernul Republicii Moldova privind vizita efectuată în Republica Moldova de către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentele sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT) din 1 - 10 iunie 2011, pag. 9

paragrafele 40 – 43 (dreptul de acces la un avocat, dreptul la un medic precum și dreptul de a putea informa un apropiat sau un terț despre deținerea lor).⁶

CONSTATĂRI

Din relatările angajaților IP și IDP Drochia, careva situații privind deținerea persoanelor în custodia poliției peste termenul legal prevăzut nu au fost consemnate. De asemenea, nu au fost relatate careva probleme cu instituțiile penitenciare privind primirea, în afara orelor de serviciu sau pe timp de noapte, a persoanelor care au primit ca măsură preventivă arestul.

La momentul efectuării vizitei de monitorizare, în cadrul IDP Drochia se dețineau 2 persoane. Acestea nu au comunicat careva probleme privind respectarea termenelor de detenție și asigurarea respectării drepturilor legale pe timpul aflării în custodia poliției.

În cazul când persoanele reținute nu dispun de acte de identitate și de mijloace financiare pentru perfectarea actelor de identitate, acestora le este perfectat gratuit actul temporat de identitate *forma* 9.

RECOMANDĂRI

1. Neadmiterea privării ilegale de libertate peste termenul legal stabilit de 72 de ore (24 de ore în cazurile care implică minori).
2. Neadmiterea practicilor anterioare privind deținerea persoanei în custodia poliției peste termenul legal prevăzut, pentru efectuarea anumitor acțiuni procedurale.

ACCESUL LA MECANISMELE DE PROTECȚIE A DREPTURILOR DEȚINUȚILOR

Existența unui mecanism independent pentru examinarea plângerilor privind tratamentul din timpul petrecut în custodia poliției, reprezintă o măsură de siguranță esențială.⁷

CPT-ul a subliniat în mai multe ocazii **rolul autorităților judiciare** în lupta împotriva relelor tratamente aplicate de poliție. Examinarea promptă de către autoritățile judiciare și alte autorități competente a tuturor plângerilor privind relele tratamente formulate împotriva membrilor forțelor de ordine și impunerea când este cazul, a unei sancțiuni adecvate vor avea un efect de descurajare foarte puternic pentru repetarea unor asemenea atrocități. Invers, în cazul în care aceste autorități

⁶ Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), *Extras din cel de-al 12-lea Raport general [CPT/Inf (2002) 15]*, Regula 46, pag. 14

⁷ Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), *Extras din cel de-al 2-lea Raport general [CPT/Inf (92) 3]* Regula 40, pag. 7.

nu iau măsuri eficiente pentru tratarea plângerilor care le sunt adresate, vor determina ca acei membrii ai forțelor de ordine care înclină să maltrateze persoanele pe care le dețin în custodie să gândească rapid că pot acționa cu toată impunitatea.⁸

CONSTATĂRI

În rezultatul monitorizării s-a constatat faptul că nu există un mecanism explicit de depunere a plîngerilor *confidențiale* (adresate procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești) despre presupusele acte de tortură sau rele tratamente suportate în izolator sau la momentul reținerii.

Din relatările angajaților izolatorului, plîngerile confidențiale se depun prin intermediul avocatului sau este notificat procurorul responsabil de caz. Notificarea procurorului se face de către IP Drochia prin scrisoare oficială, înregistrată cu număr de ieșire, fapt care este consemnat și în Registrul *privind evidența recepționării și transmiterii plîngerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinsele fapte de tortură, tratament inuman sau degradant*.

S-a constatat faptul că nu există o casuță poștală destinată reclamațiilor confidențiale, fapt ce constituie un neajuns în acest sens.

Este salutar faptul că în cadrul IDP Drochia există un *Registru privind evidența recepționării și transmiterii plîngerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinsele fapte de tortură, tratament inuman sau degradant*, privind detaliile adresărilor și autoritatea către care a fost adresată plîngerea. Registrul respectiv conține un număr de 6 colonite, cu următorul conținut, după cum urmează: *numărul de ordine, numărul și data înregistrării, petiționarul, conținutul, rezultatul examinării și notă*. De la începutul anului 2017 pînă la etapa monitorizării au fost înregistrate oficial un număr total de 28 informații privind pretinsele fapte de tortură, tratament inuman sau degradant.

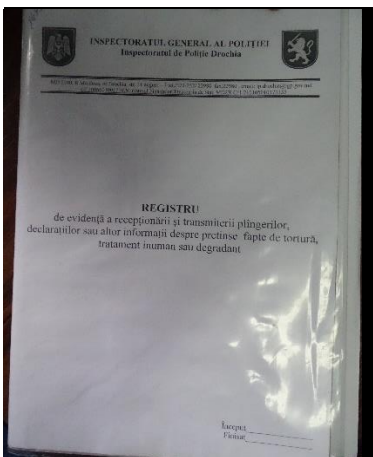

Foto 4 Registru IDP Drochia

⁸ Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), *Extras din cel de-al 12-lea Raport general [CPT/Inf (2002) 15]*, Regula 45, pag. 14

RECOMANDĂRI

1. Actualizarea informației pe panourile informative din cadrul inspectoratului și nemijlocit din cadrul IDP Drochia privind drepturile persoanelor reținute și instituțiile unde acestea ar putea solicita asistență juridică gratuită, dar și instituțiile și organele responsabile de protecția drepturilor omului care au competențe de investigare a plângerilor persoanelor din detenție.
2. Asigurarea respectării de către toți angajații IP Drochia a prevederilor *Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant*, aprobat prin *Ordinul interinstituțional nr. 77/572/408/639-o/197/1589 din 31.12.2013*.
3. Examinarea promptă de către autoritățile competente a tuturor plângerilor privind relele tratamente aplicate în privința persoanelor deținute și impunerea, când este cazul, a unor sancțiuni disciplinare adecvate cu un efect de prevenire pe viitor.

CAMERA DE AUDIERE/ CAMERA DE ÎNTREVEDERE

Înregistrarea electronică (audio și/sau video) a interviurilor poliției reprezintă pentru deținuți o garanție suplimentară importantă împotriva relelor tratamente. CPT-ul notează cu satisfacție că introducerea de astfel de sisteme este luată în considerare într-un număr din ce în ce mai mare de țări. Astfel de sisteme pot furniza o înregistrare completă și autentică a procesului de interogare, înlesnindu-se astfel foarte mult investigarea oricăror declarații de rele tratamente. Aceasta este atât în interesul persoanelor care au fost maltratate de poliție cât și al ofițerilor de poliție confrunțați cu declarații nefondate privind aplicarea relelor tratamente fizice sau presiunilor psihologice. Înregistrarea electronică a interviurilor de către poliție reduce, de asemenea, posibilitatea pentru persoanele implicate de a nega în mod fals ceea ce declaraseră.⁹

În mai multe țări, CPT a descoperit încăperi rezervate interogatoriilor care aveau un grad ridicat de intimidare: de exemplu încăperile erau decorate în întregime în negru și echipate cu reflectoare îndreptate către scaunul folosit de persoana interogată. Conform prevederilor CPT, astfel de încăperi nu ar trebui să își aibă locul într-un serviciu de poliție.

---

⁹ Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), *Extras din cel de-al 12-lea Raport general [CPT/Inf (2002) 15]*, Regula 36, pag. 12

CONSTATĂRI

În rezultatul vizitei de monitorizare s-a constatat faptul că la IDP Drochia biroul de audiere și biroul de întâlniri sunt în același birou și încăperea este dotată cu cameră video.

Întrevederile confidențiale cu avocatul și apropiații, în principiu nu pot fi supravegheate sau monitorizate în vre-un anumit mod, or în caz contrar își pierd caracterul confidențial și privat.

Astfel, prin dotarea cu cameră video, și respectiv presupusa monitorizare a întrevederilor, se încalcă standartul CPT conform căruia *dreptul de acces la un avocat al unei persoane aflate în custodia poliției trebuie să includă și dreptul de a-l întâlni în particular. Ca o măsură de siguranță împotriva maltratării (diferită de mijloacele de a asigura un proces corect), este esențial ca avocatul să se afle în prezență fizică directă cu deținutul. Acesta este singurul mod de a putea face o evaluare fizică și psihologică corectă a stării persoanei în cauză. De asemenea, dacă **întâlnirea cu avocatul nu are caracter privat**, este posibil ca persoana deținută să nu se simtă liberă să dezvăluie maniera în care este tratată. Dacă s-a acceptat, în mod excepțional, ca avocatul respectiv să nu fie cel ales de persoana deținută, ci un avocat înlocuitor, ales în urma unei proceduri stabilite dinainte de comun acord, CPT nu vede necesitatea derogării de la confidențialitatea întâlnirilor între avocat și persoana în cauză.*¹⁰

Foto 5 Biroul audiere IDP Drochia

¹⁰ Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), *Extras din cel de-al 21-lea Raport general [CPT/Inf (2011) 28]*, Regula 23, pag. 17

RECOMANDĂRI

1. Delimitarea birourilor de audieri de birourile de întâlniri confidențiale cu avocatul și apropiații, care în principiu au statut și destinație diferită.
2. Biroul de întâlniri nu trebuie să fie dotat cu camera de supraveghere video pentru asigurarea confidențialității întâlnirilor deținuților cu avocatul, aceasta fiind o garanție a respectării dreptului la apărare.

CAMERE DE SUPRAVEGHERE AUDIO/VIDEO, SIGURANȚA ȘI PAZA DEȚINUȚILOR

Obligația poliției de a avea grijă de persoanele aflate în custodia ei include responsabilitatea de a le asigura acestora securitatea și integritatea fizică. Supravegherea adecvată a spațiilor de detenție reprezintă o componentă inerentă a acestei obligații asumate de poliție. Trebuie luate măsuri adecvate pentru a garanta persoanelor aflate în custodia poliției că sunt în măsură să intre, în orice moment, în contact cu personalul de supraveghere.

În mai multe situații, delegațiile CPT au văzut că celulele poliției se găsesc prea departe de birourile sau locurile unde polițiștii sunt în mod normal prezenți și că acestea erau lipsite de orice dispozitiv (în special un sistem de apel/alarma) care să permită deținuților să atragă atenția polițiștilor ca aceștia să poată interveni la necesitate. Absența acestui sistem, comporta un risc considerabil să nu se poată interveni oportun și necesar în diverse cazuri de incidente (violență între deținuți, tentative de sinucidere, incendii etc.).¹¹

CONSTATĂRI

În izolatorul monitorizat sunt instalate în total 5 camere de supraveghere, care monitorizează 4 poziții de pe holul instituției și biroul de audiere. Informația stocată se păstrează timp pe 14 zile pe server și utilizarea/furnizarea acesteia se permite doar cu acordul prealabil al Serviciului tehnologii informaționale al MAI. De asemenea, instituția dispune de un sistem de alarmă, care era funcțional.

S-a constatat inexistența în cadrul celulelor a sistemelor de apel pentru deținuți (buton de alarmă), care să permită să atragă atenția polițiștilor în cazuri de urgențe și în caz de pericol pentru viața și sănătatea persoanelor.

---

¹¹ Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), *Extrasul din cel de-al 12-lea Raport general [CPT/Inf (2002) 15]*, Regula 48, pag. 17

Din informațiile relatate de către angajații IDP Drochia, regimul de muncă al personalului izolatorului este de 24 ore consecutiv, și este executat în trei schimburi.

RECOMANDĂRI

1. Asigurarea cu camere de supraveghere video funcționale a spațiilor în care se dețin persoanele în cadrul IDP, și care prezintă riscuri pentru aplicarea rețelilor de tratament sau altor buzuri din partea terțelor persoane.
2. Asigurarea sigilării corespunzătoare (prin sudare) a spațiilor neutilizabile și care prezintă riscuri pentru a fi utilizate pentru deținerea persoanelor.
3. Instalarea dispozitivelor (în special un sistem de apel) care să permită deținuților să atragă atenția polițiștilor în cazuri de urgențe, pentru prevenirea cazurilor de violență între deținuți, tentative de sinucidere, incendii și alte situații se prezintă pericol pentru viața și sănătatea persoanelor.
4. Excluderea practicii de folosire a regimului de lucru a personalului timp de 24 ore, ceea ce contravine legislației în vigoare și poate crea situații de reacții întârziate sau inacțiuni din partea angajaților în situații de pericol asupra reținuților și asigurarea numărului de personal necesar.

REGISTRELE DE DETENȚIE

CPT-ul consideră că protecția fundamentală oferită persoanelor aflate în custodia poliției ar fi întărită și munca ofițerilor de poliție ar putea fi ușurată, dacă o singură înregistrare completă a detenției ar exista pentru fiecare deținut, în care s-ar înregistra toate aspectele detenției și măsurile luate împotriva acestuia (*când a fost privat de libertate și motivul pentru care a fost luată această măsură, când i s-au enunțat drepturile, semnele de rănire, bolile mintale, când a fost vizitat și contactat de rude, consultat de avocat, când i s-a oferit mâncare, când a fost interogat, când a fost transferat sau eliberat etc.*). Din diferite motive (de exemplu: *obiecte în posesia persoanei, faptul de a se enunța, a se apela și a se renunța la drepturi*), semnătura deținutului trebuie obținută și, dacă este necesar, lipsa unei semnături trebuie explicată. Totodată, avocatul deținutului trebuie să aibă acces la un astfel de dosar de detenție.¹²

CONSTATĂRI

În unitatea de poliție vizitată, registrele de evidență au fost în general bine păstrate. În unele situații echipa de monitorizare s-a confruntat cu necesitatea de a consulta mai multe registre și fișiere, în

---

¹² Normele CPT, Capitolele din Rapoartele Generale ale CPT, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), Regula 40, pag. 7.

scopul de a reconstitui cronologia evenimentelor ce țin de perioada de detenție în arestul poliției și pentru a obține informații exacte referitoare la detaliile aflării în detenție.

În rezultatul examinării registrelor, membrii echipei de monitorizare au constatat următoarele aspecte:

1. Lipsa informației consolidate și complete despre detenția persoanelor reținute într-un registru unic și complet de arest în care să fie păstrate toate informațiile persoanelor aflate în IDP.
2. Lipsa echipamentelor moderne de verificare a coletelor/bunurilor și produselor care intră în spațiile de detenție prin intermediul rudelor.
3. Asigurarea ținerii evidenței proceselor-verbale de percheziție corporală a persoanelor reținute cu indicarea obiectelor ridicate, care vor fi păstrate corespunzător.
4. S-a constatat lipsa sistemului de înregistrare video a percheziției și ridicării obiectelor și lucrurilor personale de la persoana reținută.
5. Este încurajabil faptul că există un *Registru specializat al plîngerilor deținuților privind pretensele cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant* din timpul petrecut în custodia poliției, conform prevederilor punctului 14 din Ordinul interinstituțional nr. 77/572/408/639-o/197/1589 din 31.12.2013.

RECOMANDĂRI

1. Menținerea unui registru unic al detenției. În opinia CPT, măsurile de protecție fundamentale pentru persoanele aflate în arestul poliției să fie consolidate în cazul în care într-un registru unic și complet de arest să fie păstrate toate informațiile persoanelor aflate la o secție de poliție.
2. A continua eforturile pentru a ameliora evidența registrelor referitoare la reținere, astfel încât, acestea să cuprindă: data și ora la care avut loc privarea de libertate, repunerea în libertate sau transferul, precum și să reflecte orice alt aspect al reținerii (locul exact unde este deținută persoana, vizitele avocatului, rudelor, medicului sau agentului serviciilor consulare, ieșirea pentru audiere, transferul în mediul spitalicesc, etc.).
3. Asigurarea evidenței obiectelor nealimentare și produselor alimentare transmise persoanelor reținute de către rude și examinarea oportunității introducerii echipamentelor moderne de verificare a coletelor/bunurilor și produselor care intră în spațiile de detenție prin intermediul rudelor.
4. Asigurarea ținerii evidenței proceselor-verbale de percheziție corporală a persoanelor reținute cu indicarea obiectelor ridicate, care vor fi păstrate corespunzător. Înregistrarea video a percheziției și ridicării obiectelor și lucrurilor personale de la persoana reținută.

CONSTATĂRI GENERALE ALE CONDIȚIILOR DE DETENȚIE

Custodia poliției este, sau ar trebui să fie de relativ de scurtă durată. Totuși, condițiile de detenție în celulele poliției trebuie să îndeplinească anumite condiții minime. Toate celulele poliției trebuie să fie curate și de o mărime rezonabilă, având în vedere numărul persoanelor care pot fi plasate în ele și trebuie să beneficieze de o iluminare adecvată, de preferință naturală să fie suficientă pentru a citi în afara perioadelor de repaus. De asemenea, celulele trebuie să fie amenajate astfel încât să permită repausul, iar persoanele obligate să petreacă noaptea în detenție trebuie să dispună de o saltea și o cuvertură proprie. Persoanele din custodia poliției trebuie să aibă acces la toalete curate, în condiții decente și să dispună de posibilități adecvate pentru a se spăla. Ele trebuie să aibă acces în fiecare moment la apă potabilă și să primescă produse alimentare la momente adecvate, inclusiv o masă completă cel puțin o dată pe zi (adică, ceva mai substanțial decât un sandwich).

Numeroase locuri de poliție vizate de delegațiile CPT-ului nu sunt conforme cu aceste norme minimale. Aceasta este în mod deosebit prejudiciabil pentru persoanele care sunt ulterior aduse în fața unei autorități judiciare. Prea des persoanele sunt aduse în fața judecătorului după ce au petrecut una sau mai multe zile în celule care nu corespund normelor convenite și care sunt murdare, fără să fi putut nici să se odihnească, nici să se alimenteze în mod corect și nici să fi avut posibilitatea să se spele. *Extras din cel de-al 12-lea Raport general [CPT/Inf (2002) 15], pct. 47.*

CONSTATĂRI

Inspectoratul în întregime este conectat la sistemul de încălzire autonom, în izolator și în celule temperatura aerului era în jur de + 15 grade C. Umiditatea aerului varia în jur de 70% care se încadrează în normele acceptabile.

Din spusele colaboratorilor de poliție din cadrul acestui inspectorat, sistemul anti-incendiar este funcțional. Sistemul de ventilare este de asemenea funcțional.

Alimentarea deținuților este efectuată, din spusele personalului, de 3 ori pe zi, din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor minime stabilite de Guvern. Hrana este pregătită și adusă de la o ospătărie cu care este încheiat un contract de prestări servicii. Este posibilă și alimentarea din produsele aduse de către rude, transmiterea acestora nu este interzisă sau restricționată de către angajații responsabili din Inspectorat. Blocul alimentar era dotat cu câteva dulapuri pentru păstrarea tacîmurilor și a veselei din inox, 1 masă, 1 frigider și câteva scaune.

Izolatorul este dotat cu 12 celule: celulele nr. 9, 10, 11 sunt funcționale, iar celulele nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 12 sunt sistate. Celula nr. 7 este folosită în cazuri excepționale, însă, din spusele colaboratorilor, aceasta nu a fost folosită cel puțin în ultimii doi ani.

În fiecare celulă există ferestre acoperite cu gratii și cu deschiderea din exterior, mărimea cărora variază între 0,9 / 0,88 m. Sursa de iluminare artificială în fiecare celulă este reprezentată de un bec, montat de-asupra ușii, calitatea iluminării fiind nesatisfăcătoare. Veceul și lavoarul erau amplasate în interiorul fiecărei celule, wc-ul era separat de restul celulei printr-un perete din beton.

La intrarea în celule sunt montate uși din metal, dotate cu lacăte de tip zăvor și lacăt, fiind asigurată deschiderea acestora doar din exterior.

Celula nr. 9. Suprafața totală- 13,52 m². Componenta mobilierului: 3 paturi etajate, 1 masă și 1 scaun.

Celula nr. 10. Suprafața totală- 14,34 m². Componenta mobilierului: 2 paturi etajate, 1 masă și 1 scaun.

Celula nr. 11. Suprafața totală- 14,39 m². Componenta mobilierului: 2 paturi etajate, 1 masă și 1 scaun.

În cadrul IDP Drochia există și un depozit în care se păstrează în pungi de plastic, bunurile persoanelor deținute.

IDP Drochia dispune de o curte pentru plimbare în aer liber, care însă nu are un acoperiș de adăpost pe timp de precipitații.

RECOMANDĂRI

1. Asigurarea fiecărui deținut cu saltea și lenjerie de pat curată.
2. Asigurarea persoanelor care sunt deținute peste noapte cu un set sanitar de bază, care să conțină săpun, hârtie igienică, prosop, pastă și perie pentru dinți, iar în cazul femeilor să conțină obiectele de igienă necesare specifice în funcție de necesitățile acestora.
3. Asigurarea condițiilor sanitare și de igienă adecvate în interiorul celulelor, inclusiv a grupului sanitar comun și a băii.
4. Neadmiterea plasării persoanelor în celule fără respectarea standardelor CPT, conform cărora pentru o persoană se asigură 7 m² efectiv (fără a fi inclus spațiul destinat grupului sanitar) și adițional a câte 4 m² pentru fiecare persoană adițională în celulă.
5. Adaptarea condițiilor de detenție în cadrul IDP Drochia la toate necesitățile persoanelor cu dizabilități.
6. Asigurarea alimentării deținuților în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 609 din 29.05.2006, privind normele minime de alimentare zilnică și obiectele de toaletă și menaj ale deținuților. De asemenea, măsuri trebuie întreprinse pentru a asigura că persoanele reținute vor beneficia de un regim alimentar de un anumit aport caloric care să țină cont de vârstă, stare de sănătate, condiție fizică, religie, cultură¹³.
7. Asigurarea că celulele nefuncționale au fost scoate din uz de jure și de facto și nu sunt și nu vor fi utilizate pentru deținerea persoanelor.

¹³ P. 78 din Ordinul 223 din 6.07.2012 privind aprobarea Instrucțiunilor privind activitatea izolatoarelor de detenție provizorie ale Ministerului Afacerilor Interne. Persoanele reținute vor beneficia de un regim alimentar care să țină cont de vârstă, stare de sănătate, condiție fizică; p. 22.1 din Regulile penitenciarelor europene”

PREVENIREA RELELOR TRATAMENTE/ PETE NEGRE, OBIECTE SUSPECTE

Orice încălcare a drepturilor persoanelor private de libertate, poate fi catalogată drept tortură sau tratament inuman sau degradant, dacă este practică cu intenția de a provoca suferințe fizice sau psihice în plus față de cele inerente situației legale a acestor persoane. (*Exemple: încătușarea deținuților pe durata transferului în spitale din afara sistemului și pe durata spitalizării; privarea de tratamente și medicație adecvate bolilor.*)

CPT-ul subliniază că înregistrarea electronică a interogatoriilor poliției reprezintă o altă măsură utilă de siguranță împotriva relelor tratamente asupra deținuților (constituind și un avantaj semnificativ pentru poliție). *Extras din cel de-al 2-lea Raport general [CPT/Inf (92) 3]*

Înregistrarea electronică (audio și/sau video) a interviurilor poliției reprezintă pentru deținuți o garanție suplimentară importantă împotriva relelor tratamente. CPT-ul notează cu satisfacție că introducerea de astfel de sisteme este luată în considerare într-un număr din ce în ce mai mare de țări. Astfel de sisteme pot furniza o înregistrare completă și autentică a procesului de interogare, înlesnindu-se astfel foarte mult investigarea oricăror declarații de rele tratamente. Aceasta este atât în interesul persoanelor care au fost maltratate de poliție cât și al ofițerilor de poliție confrunțați cu declarații nefondate privind aplicarea relelor tratamente fizice sau presiunilor psihologice. Înregistrarea electronică a interviurilor de către poliție reduce, de asemenea, posibilitatea pentru persoanele implicate de a nega în mod fals ceea ce declaraseră. *Extras din cel de-al 12-lea Raport general [CPT/Inf (2002) 15]*

CONSTATĂRI

În rezultatul vizitei de monitorizare la IDP Drochia, echipa IDOM a constatat că celulele nefuncționale sunt sigilate prin sigiliu simplu, care la necesitate ar putea fi ușor deteriorat și apoi înlocuit. Totodată, careva motive de a prezuma că acestea au fost utilizate nu au putut fi constatate.

Foto 6, 7 Celule sigilate IDP Drochia

RECOMANDĂRI

1. Asigurarea că celulele nefuncționale au fost scoase din uz de jure și de facto, nu sunt și nu vor fi utilizate pentru deținerea persoanelor.
2. Sigilarea corespunzătoare prin sudare a încăperilor scoase din uz și neadmiterea pe perimetrul izolatoarelor a obiectelor suspecte care pot fi folosite pentru aplicarea rețelilor de tratament de deținuților.

Echipa de monitorizare IDOM apreciază deschiderea și colaborarea întregului personal al IP Drochia privind furnizarea operativă a informațiilor solicitate și asigurarea accesului necondiționat în toate spațiile instituției, precum și discuțiile constructive în vederea înlăturării neajunsurilor constatate.

*Această publicație este elaborată de Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova, cu suportul Suediei
Opiniile exprimate nu reflectă neapărat punctul de vedere al donatorului*